

„Pěkný drak,“ poznamenal Josh a ukázal na něj. „To je zničená kůže za tři sta dolarů.“

Mike se při té hrůzné představě zachvěl. Věděl, že kožní banka je výborná příležitost k vedlejšímu výtěžku a stejně dobrá praxe, kdyby se rozhodl jít po lékařské fakultě na chirurgii. Ale nemohl se zbavit pocitu, jako by byl zvrhlík. A postoj jeho spolužáka to spíš ještě zhoršoval. Bylo to víc než pouhý cynismus vyplývající ze zkušeností. Josh Kemper v sobě neměl ani za mák uctivosti. V prvním ročníku lékařské fakulty se málem nechal vyloučit za to, že si v anatomii hrál se slinivkou břišní. Není divu, že se dal zrovna na patologii.

Zato Mike býval odjakživa citlivější než jeho spolubydlíci. V první den anatomie div neomdlel, když jim profesor poprvé předváděl incizi. A přestože se za uplynulé tři roky trochu otrkal, ještě potrvá dlouhou dobu, než bude moct vzít do ruky skalpel.

„Až na to tetování,“ pokračoval Josh a pytel rozepnul až do konce, „vypadá docela dobře. Končetiny má všechny. Obě paže, obě nohy. I kukadla má obě. Ale oční banka tady beztak zatím ještě není.“

Mike se od mrtvoly odvrátil a uklidňoval si nervy. Je to nutná a užitečná práce, připomněl si. Lidské tělo je přece recyklovatelné. A to znamená, že někdo recyklaci provádět musí. Srdce, játra, ledviny, oči, kůže – někdo tu úrodu surovin sklízet musí.

Nicméně ani toto vědomí mu moc nepomohlo. Kousl se do spodního rtu a bránil se přepočítání ocelových boxů, které lemovaly tři stěny jinak prázdné skladovací místnosti.

„Jestli se ti chce zvracet,“ přerušil jeho rozjímání Josh, „ulev si hned. Až budeme na operačním sále, budeme muset prostředí udržet sterilní.“

„Nebudu zvracet.“

„No, vypadáš ještě hůř než tady náš přítel. Mikeu, budeš si na takové věci muset zvyknout. Vždyť je to jenom flák masa. A my jsme prodavači za pultem v lahůdkářství.“

„Jsi nechutný.“

„Právě proto mě máš rád. Podívej se mi na cedulku na palci.“ Josh šel přes místnost ke kartotéce u vzdálenější zdi. „Já si zatím vytáhnu kartu.“

Jak se Mike vyhýbal vysunutému boxu, raději dýchal ústy. *Zbytečně o tom moc nepřemýšlej a dělej svou práci.* Obešel box a po obou stranách stáhl plastový pytel dolů. Mrtvola měla dolní končetiny dlouhé a svalnaté, porostlé jemnými blondatými chlupy. Nohy měla mozolnaté a nehty zažloutlé jako stařec. Mikea napadlo, jestli ten člověk, tedy dokud ještě žil, neměl nějakou plíseň.

Konečně uvažuješ jako lékař. V duchu se usmál a zašmátral po štítku. Ale žádný nenahmátl. Svrástil čelo. Jmenovka chyběla. Prohledal box pod otláčenými patami, ale po plastové kartičce ani stopy. „Ty, Joshi, já ji tady nevidím.“

Josh k němu přicházel s rozevřenými hnědými deskami. „Někdy jim v šuplíku zapadne pod nohy.“

„Dívám se všude. Není tady.“

Josh se zastavil vedle něj a zaklel. Desky si strčil do podpaží a oběma rukama nohy mrtvoly nadzvedl. Oba pak tápali prsty po dně boxu, ale nic naplat.

„Kurva!“ neudržel se Josh. „No to je výborné! Ten Eckleman je takový pitomec!“

„Kdo je to Eckleman?“

„Asistent soudního lékaře. Má tuhle místnost na starosti. Označuje těla štítky a dbá, aby byla kartotéka správně seříděna. Je to tlusté prase, hovado a navíc chlastá.“ Josh znovu rozevřel desky, které držel v podpaží, a prsty v tenkých rukavicích v nich listoval. „Derrik Kaplan. Běloch, věk kolem pětatřiceti, blond vlasy, modré oči. Akutní aortální potíže, zemřel na jipce.“

Mike se zahleděl na tělo v boxu. „No, blonděaté vlasy a modré oči by měl. Ale že by mu bylo kolem pětatřiceti, na to teda nevypadá. Píše se tam něco o tetování?“

Josh zavrtěl hlavou. „Ne, ale jak jsem řekl, Eckleman je blb. Heleď, je to box padesát dva. Eckleman cedulky vždycky někde zaseje. Zvlášť když na pohotovosti nestíhají. A po tom včerejším frmolu...“

„Joshi, vážně bychom se někoho neměli zeptat? Co když je to jiná mrtvola?“

Josh se na moment odmlčel a prsty v rukavici si mnul čelist. Podíval se k výtahu v rohu místnosti, kde stál vozík připravený odvézt tělo na operační sál ke „sklizni“. Potom pokrčil rameny. „Máme souhlas, máme tělo. A co je hlavní, na příští hodinu máme rezervovaný sál. Tak nějakou kůži rozřežeme.“

Otočil se a vykročil k vozíku. Mike se znovu zadíval na vytetovaného draka. Doufal, že jeho kamarád ví, co dělá.

„Dávej pozor. Slibuju ti, že se ti to bude líbit.“

Mike se za chirurgickou rouškou kousl do rtů. Josh si pohrával se sáčky s fyziologickým roztokem, zavěšenými na infuzních stojanech nad operačním stolem. Najednou to zasyčelo; to jak infuzní pumpa ožila. Mike přihlížel celý zkoprnělý. Kůže na hrudníku mrtvoly se vzdouvala jako nafukovací balon.

„Fyziologický roztok se vlévá pod kůži,“ vysvětlil mu Josh a ukázal na tři další sáčky s tímto roztokem, postavené na rohu operačního stolu. „Tlak nadzdvihuje dermis od podkožní vrstvy tuku. Usnadňuje to hladký řez.“

Mike pokýval hlavou – s odporem, ale zároveň uchvácen. Hrudník mrtvoly – oholený, připravený betadinem a nafouknutý fyziologickým roztokem – už nevypadal jako lidský. Nafouknutá kůže byla hladká, hebká, zakulacená a měla béžovou barvu, jaká byla k vidění jenom v Crewově katalogu. „Poteče hodně krve?“

„Ani ne,“ odpověděl Josh a sáhl po podnosu s nástroji ležícím u operačního stolu. „Až když ho převrátíme. Většina krve se mu nahromadila na zádech.“

Z tácu vzal blyskavý ocelový nástroj a ukázal ho Mikeovi. Vypadal jako nadměrně velké struhadlo na sýr a u ostří měl otočný knoflík s čísly. „Nastavím dermatom na 0,09 milimetru. Cílem je dostat takovou vrstvičku, aby skrz ni bylo skoro vidět.“

Předklonil se a dermatom nasadil přímo pod klíční kost mrtvoly. Mike měl v úmyslu se odvrátit, ale pak si uvědomil, že za pár měsíců začne chodit do pravidelné služby na operačním sále, kde bude vídat stejně ošklivé věci nebo ještě horší, a zaťal prsty do dlaní.

Přihlížel, jak Josh přejíždí dermatomem po hrudníku mrtvoly. Do chromovaných odpadních žlábků začala skapávat tmavá, odkysličená krev. Tenoučká vrstva kůže se za čepelí kroutila. Jakmile Josh dospěl k dolní hraně hrudního koše, obratně zahýbal zápěstím a odkrojil pás kůže, jenom o malinko

delší než třicet centimetrů. Jemně ji zdvihl za okraj a podržel Mikeovi přímo před očima. Byla takřka průhledná.

„Otevři chladicí nádobu,“ pokynul mu Josh. Mike hned našel u nohou obdélníkové plastové pouzdro. Bylo červenobílé a na dvou stranách mělo znak Newyorského hasičského sboru. Mike je otevřel a vytáhl misku s modravou tekutinou.

Josh do ní ponořil pruh kůže a Mike nádobku zavřel. V chladicí tekutině vydrží kůže čerstvá až do převozu do kožní banky. Tam ji naloží do antibiotické tekutiny a budou skladovat neurčitou dobu při teplotě minus padesát sedm stupňů Celsia.

Josh se vrátil k mužovu hrudníku. Pracoval obratně a s jistotou. Po několika minutách měl sloupnutou většinu hrudníku a břicha, obě paže i dolní končetiny. Vytetovaného draka obkroužil, takže na růzovobílém podkladě z podkožního tuku působil jako barevný ostrůvek.

„Pomoz mi ho přetočit,“ vybídl Mikea Josh a zasunul ruce pod záda mrtvoly. Mike k němu přikročil a společně tělo obrátili na bok. Na zátylku si Mike všiml malé kruhové vyrážky.

„Josh, koukni na to.“

Josh si vyrážku prohlížel. Kroužek měl v průměru slabě přes pět centimetrů a tvořily ho tisíce droboulinkých červených tečiček. „Co to je?“

„Bylo to v kartě?“

Josh tělo převrátil na břicho a znovu sáhl po dermatomu. „To nic není. Bodnutí hmyzem. Nebo náhodná oděrka. Třeba jsme ho škrábli, když jsme ho přepravovali na operační stůl.“

„Zdá se mi to nějaké divné...“

„Mikeu, ten už to má, chudák, za sebou. Někdo jiný čeká s vážnými popáleninami a tenhle byl tak šlechetný, že podepsal dárcovství kůže. Tak to doděláme, ať odsud můžeme vypadnout.“

Mike přikývl, neboť si uvědomil, že má Josh pravdu. Muž na operačním stole již prošel sálem pohotovosti. Lékaři se mu snažili zachránit život, ale teď už pro něj nemohl nikdo nic udělat. Avšak díky Joshovi, jemu samému a Newyorskému hasičskému sboru mohl mít někdo z jeho smrti užitek. Derrik Kaplan už byl v pánu, *ale někdo jiný potřeboval jeho kůži.*

Mike zaskřípal zuby a pak ukázal na dermatom v kolegově ruce. „Jestli ti to nevadí, rád bych si to vyzkoušel.“

Kemper zvedl obočí a pod rouškou se usmál.

O týden později na oddělení s nadstandardní péčí v Jamajské nemocnici v Queensu sebou Perry Stanton pod tenkou nemocniční košilí dvakrát škul a náhle se probudil. Doktor Alec Bernstein se na něj usmíval jako měsíček v úplňku.

„Profesore Stantone,“ oslovil jej Bernstein vlídně, „dobré odpoledne. Mám pro vás dobrou zprávu: operace se naprosto zdařila.“

Stanton rychle zamžikal ve snaze rozehnat mlhu, kterou měl před očima. Bernstein na něho shlížel takřka s otcovskou pýchou. U pacientů se spáleninami míval tenhle pocit vždycky. Na rozdíl od kosmetických operací obličeje, zvětšování

ňader a jiných chirurgických výkonů na přání, které tvořily převážnou část z celkového počtu jeho případů, na pacienty se spáleninami býval pyšný.

A nyní měl tento pocit hrdosti při pohledu na Stantona, devětačtyřicetiletého odborného asistenta na katedře dějin z nedaleké Jamajské univerzity. Na ambulanci jej přivezli dva dny předtím se spáleninou všech vrstev kůže až do hloubky podkoží na většině povrchu levého stehna. V suterénu univerzitní knihovny vybuchl ohřívač vody a proud horké páry mu z dolní končetiny doslova sloupl kůži.

Bernstein si připomněl, jak jej k naléhavému případu odvolali, když byl uprostřed liposukce. Okamžitě ji přerušil, prohlédl zranění a neprodleně zavolal do kožní banky. Tři hodiny nato již na Stantonově stehně pracoval.

Nyní vzhlédl k sestře Teri Nestorové, která se kolem něj protáhla a na infuzní stojan nad Stantonovou postelí věšela nový sáček s tekutinou. Sestra se na chirurga usmála a pak se zaměřila na pomalu procitajícího pacienta. „Budete jako nový, pane profesore. Doktor Bernstein je nejlepší, koho má nemocnice k dispozici.“

Bernstein se začervenal. Když byla sestra s infuzním stojanem hotova, přešla ke dvěma velkým nečleněným oknům s výhledem na parkoviště o dvě patra níž. Pohrála si s žaluzií, a na druhé straně pokojíku se od televizní obrazovky s půlmetrovou úhlopříčkou odráželo oranžové sluneční světlo.

Sotva se paprsky dotkly Stantonova bledého mopslího obličeje s krátkým a tupým nosem, zakašlal, a tím opět upoutal pozornost svého lékaře. Toho kašel znepokojil. Pára mohla snadno poškodit funkci plic. Jisté příznaky dýchacích obtíží se u pacienta projevily hned po převozu na ambulanci. Stanton byl malý – měřil stěží víc než sto šedesát centimetrů – a nevážil víc než pětapadesát kilogramů; končetiny měl krátké a buclaté, rysy drobné. Na to, aby se správná činnost jeho dýchacího ústrojí nebezpečně oslabila, stačilo málo páry.

Bernstein již pacientovi nasadil nitrožilně podávaný solumedol, silný steroid, a ten jeho dýchací obtíže pomohl zmírnit. Teď uvažoval, zda má dávku zvýšit, přinejmenším na příštích pár dní. „Pane profesore, nemáte bolesti v hrudníku? Jak se vám dýchá?“

Stanton opět zakašlal a zavrtěl hlavou. Potom si odkašlal a trochu nezřetelně řekl: „Jenom mám trochu závrať.“

Chirurg úlevou pokýval hlavou. „To dělá to morfium. A co stehno? Cítíte v něm bolest?“

„Krapet. Hlavně svědění. Hodně.“

Lékař opět pokýval hlavou. Morfium bolest tišilo na minimum, tak jako dočasný transplantát pomáhal spálené místo hojit natolik, aby byla možná trvalá transplantace vlastní kůže. To svrbění bylo poněkud neobvyklé, ale jistě ne výjimečné.

„Trochu vám morfia přidám, aby bolest utlumilo. Svědění by mělo odeznít samo. Teď se podívám na obvaz.“ Bernstein se předklonil, opatrně profesorovi odhrnul košili a odhalil levé stehno. Oblast transplantátu pokrývaly pruhy bílé gázy. Začínaly těsně nad čéškou a končily až u třísel.

Prsty v rukavici doktor jemně nadzdvihl cíp obvazu. Rozeznal tak jenom jednu z malých ocelových svorek, které držely na místě transplantovanou kůži. Ta byla bělavě žlutá a pevně přilepená k podkožní vrstvě bez nervů. „Vypadá to dobře, pane profesore. Výborně.“

Nemocniční košili přetáhl zpátky přes obvaz. Rozhodl se svědění nebrat v úvahu, pokud se nezhorší. Spíš ho znepokojovalo něco, čeho si všiml již před pár hodinami, když spícího pacienta kontroloval poprvé od transplantace.

„Pane profesore, byl byste tak laskav a na moment otočil hlavu na stranu?“ Přešel k hlavě postele, naklonil se dopředu a pohledem zkoumal kůži na Stantonově zátylku.

Malá kruhová vyrážka těsně nad páteří nezmizela. Tisíce maličkatých červených puntíků. Průměr fleku byl několik centimetrů. Patrně nějaká kortikoidní reakce, napadlo Bernsteina. Nic hrozného, ale měl by na to dohlížet.

Ustoupil od postele o několik kroků a promluvil na pacienta: „Zkuste ještě na chvíli usnout. Teri vám zvýší dávku morfia. Za pár hodin se na vás zase přijdu podívat.“

Sestře Nestorové dal instrukce ohledně morfia, vyšel z pokoje a zavřel za sebou těžké dřevěné dveře. Zahnul za roh a vešel do dlouhé chodby s bílými zdmi a šedivou podlahovou krytinou. Na konci chodby stál pod velkou nástěnkou s harmonogramem automat na kávu.

Zastavil se u něj, z vysokého sloupce zaplněného z poloviny si vzal polystyrenový pohárek a naplnil jej. Koutkem oka postřehl, že je nemocnice nějak tišší než jindy, a to i na poměry nedělního odpoledne. Věděl, že po chodbách oddělení se soukromou péčí obcházejí tři další lékaři a nejméně deset sester. Ale aspoň na chvíli byl sám se svou kávou, svým pacientem a svými myšlenkami.

Zhluboka se napil a na jazyku ucítil horký nápoj. Ne tak horký, aby si spálil rty, jazyk a sliznici, ale dost teplý, aby podnítil nervové buňky k vyslání varovných signálů do mozku. O něco teplejší, a mozek by vyslal zpět povel vyhni se horku, jinak budu poškozovat a ničit. A ještě o trochu teplejší, a na žádné signály už by nebyl čas. Stanton pravděpodobně páru vůbec necítil. Ani teď jeho bolest neměla co činit se spáleným místem, protože v něm nepřežily žádné nervy. Souvisela s ocelovými sponkami, které držely na místě dočasný transplantát. Ale za pár týdnů svorky a bolest zmizí. Až bude profesor z Jamajské nemocnice odcházet, zůstane mu jenom jizva na stehně a vzpomínka na výtečného plastického chirurga.

Bernstein se usmál a vzhlédl k rozvrhu na nástěnce. Ve čtyři kosmetická operace, v pět konzultace s pacientkou ohledně zvětšení prsů, o půl šesté liposukce. Samé výkony na přání. Povzdechl si a dopil kávu.

Dostal chuť si dolít, ale vtom k němu chodbou dolehl náhlý výkřik a vzápětí další. Vykulil oči, protože pochopil, že křik přichází ze Stantonova pokoje.

Vyrazil od automatu, a když utíkal chodbou, řev mu stále zněl v uších. Byl to ženský ryk plný zděšení. Nic podobného dosud neslyšel.

Doběhl na konec chodby a zabočil k profesorovu pokoji. Těžké dřevěné dveře byly zavřené a zpoza nich se ozývaly děsivé zvuky: štípání dřeva, řinčení tříštícího se skla, bouchání těžkých předmětů dopadajících na podlahu. Lékař polkl a ohlédl se po chodbě. Odkudsi za rohem bylo slyšet hlasy. Napadlo ho, že v příštích vteřinách dorazí desítka sester, laborantů a lékařů. Jenže podle těch zvuků poznal, že Stanton ani sestra do té doby asi nepřežijí.

Zrovna se chystal vejít, když přibližně doprostřed dveří něco silně uhodilo a dřevo se prolomilo směrem ven. Doktor uskočil a zaplavila ho hrůza. Vždyť dveře byly z tvrdého dubu. Co do nich mohlo udeřit takovou silou, že se dřevo rozštípló? Zíral jako přimrazený a čekal, až se dveře rozlétnou.

To se nestalo. Následující vteřiny bylo ticho. Vzápětí zaslechl rychlý klapot podpatků a pak hlasitou ránu. Překonal strach, vyrazil vpřed a sáhl po klice.

Otevřel – a hned se zarazil. Takovou spoušť ještě nikdy nespátřil. Kovový rám postele byl v půli úplně ohnutý a matrace uprostřed protržená. Televizor ležel na zemi, z rozbité obrazovky se kouřilo. Obě velká okna byla roztříštěná a úlomky skla poházené po podlaze. Můj ty bože, zděsil se Bernstein, co tohle mohlo způsobit? Nějaký výbuch? A kde je Stanton? Vtom po levici uviděl infuzní stojan zaražený do zdi. Zatočila se mu hlava a o krůček postoupil dopředu.

Šlápl do něčeho mokrého. Podíval se dolů a zajíkl se. Stál v louži krve ve tvaru ledviny. Ve vteřině vystopoval její zdroj.

Sestra Nestorová ležela uprostřed zborcené postele, nohy nepřirozeně zkroucené za tělem. Obě paže jako by měla na mnoha místech zlámané, nemocniční uniformu zbrocenou krví. Doktor chtěl zkontrolovat funkci jejích životně důležitých orgánů, ale vtom mu zrak sklouzl na pokřivená ramena.

Podlomila se mu kolena, skácel se na nejbližší stěnu a zakryl si ústa. Oči však od toho pohledu nemohl odtrhnout.

Jako by Teriinu lebku po obou stranách popadly ohromně silné ruce a zmáčkly.